

Національний університет
водного господарства
та природокористування

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет водного господарства та природокористування

Навчально-науковий інститут водного господарства та природооблаштування

Кафедра водогосподарського будівництва та експлуатації

гідромеліоративних систем

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної,
методичної та виховної роботи

_____ О.А. Лагоднюк

« ____ » _____ 2016 р.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

01-02-10

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ АГРОБІЗНЕСУ»

для студентів всіх спеціальностей НУВГП

Рівне – 2016

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи агробізнесу» для студентів всіх спеціальностей НУВГП. – Рівне, НУВГП, 2016. – 12 с.

Розробник: Пінчук О.Л., к.т.н., доцент кафедри водогосподарського будівництва та експлуатації гідромеліоративних систем.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри водогосподарського будівництва та експлуатації гідромеліоративних систем.

Протокол від « ___ » _____ 2016 року № ____.

Завідувач кафедри ВГБ та ЕГМС _____

В.М. Кір'янов

Схвалено науково-методичною радою Національного університету водного господарства та природокористування.

Протокол від « ___ » _____ 2016 року № ____.

Голова науково-методичної ради НУВГП _____

О.А. Лагоднюк

© О.Л. Пінчук

© НУВГП, 2016

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Для студентів усіх спеціальностей НУВГП.	За вибором студента	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	6-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		9-й	11-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3. Самостійної роботи студента – 6.	Рівень вищої освіти: магістерський.	20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Вид контролю: Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи студентів становить:

- ✓ для денної форми навчання – 33% до 67%.
- ✓ для заочної форми навчання – 13,3% до 86,7%.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Аграрний сектор є важливою, стратегічною галуззю національної економіки, яка забезпечує продовольчу безпеку нашої держави, дає значній частині сільського населення робочі місця. Але, на даному етапі, можливості аграрного сектора України використовуються не повністю.

Інтеграція до Європейського Союзу відкриває нові можливості для аграрного сектору економіки України. Відповідно, майбутні висококваліфіковані фахівці повинні оволодіти основними засадами ведення ефективного агробізнесу, вміти враховувати вплив об'єктивних та суб'єктивних факторів на ефективність розвитку агробізнесу та розуміти специфіку регіонального агровиробництва і розробляти бізнес-плани діяльності підприємств агропромислового комплексу.

Метою вивчення дисципліни «Основи агробізнесу» є розкриття суті, основних засад та принципів функціонування сфери агробізнесу та її бізнес-структур, з'ясувати специфіку та основні напрямки розвитку, роль особистості та бізнес-планування в агропідприємстві, а також оволодіти знаннями територіальні особливості організації агробізнесу.

Завдання дисципліни:

- ознайомити з теоретичними основами курсу, зокрема, з поняттям, моделями та парадигмами розвитку;
- надати знання щодо організаційно-правових форм структур агробізнесу та особливостей їх діяльності;
- розкрити специфіку агробізнесу України та регіональну структуру міжнародного агробізнесу.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні засади здійснення підприємницької діяльності в агробізнесі, його передумови, організаційні форми, особливості бізнес-планування та бізнес-менеджменту.

Вміти: забезпечувати ефективне функціонування суб'єктів агробізнесу; визначати найбільш пріоритетні напрями досягнення високої ефективності господарської діяльності в сфері агробізнесу.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

«Основні засади здійснення підприємницької діяльності в агросфері»

Тема 1. Агробізнес: суть, моделі та парадигми розвитку.

Поняття агробізнесу, його суть та роль в ринковій економіці. Передумови формування та зміна парадигм розвитку агробізнесу. Приватна власність на землю і майно - основа агробізнесу. Особливості розвитку агробізнесу в Україні: регіональний вимір.

Тема 2. Організаційно-правові форми та умови функціонування структур агробізнесу.

Організаційно-правові форми агропідприємництва. Ринкове середовище в аграрному виробництві. Розвиток взаємовідносин в агробізнесі. Роль кредитно-фінансових інституцій. Ризики та страхування в агропідприємстві.

Тема 3. Роль особистості в агробізнесі.

Вибір та планування підприємницької діяльності. Особисті якості та оцінювання здатності до ризику. Етика та культура агропідприємництва. Значення особистості в процесі становлення відомих агрокорпорацій світу.

Тема 4. Бізнес-планування в агропідприємстві.

Призначення бізнес-плану, його концепція, функції та мета. Технологія складання та структура бізнес-плану. Порядок складання фінансового плану. Оцінювання економічної ефективності агробізнесу.

Тема 5. Відкриття власної справи в аграрній сфері.

Мотиваційна модель агропідприємництва. Етапи та складові підприємницької діяльності. Особливості реєстрації та забезпечення діяльності суб'єктів підприємництва: державна реєстрація, дозволи та погодження, ліцензування, ліквідація та санація. Перспективні напрями малого агробізнесу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

«Особливості становлення та розвитку агробізнесу в світі»

Тема 6. Агробізнес США, Канади та Японії.

Агробізнес США. Агробізнес Канади. Агробізнес Японії.

Тема 7. Агробізнес ЄС.

Законодавче забезпечення аграрного виробництва країн ЄС. Основні організаційні форми агробізнесу країн ЄС. Інтеграція аграрного виробництва в країнах ЄС.

Тема 8. Агробізнес в країнах, що розвиваються.

Агропромисловий розвиток країн Близького Сходу. Формування агробізнесових структур в країнах Африки. Агробізнес в Азійському регіоні. Особливості розвитку агробізнесу в Латинській Америці.

Тема 9. Агробізнес країн СНД.

Умови формування агробізнесу в країнах СНД. Напрями розвитку аграрного виробництва в країнах СНД. Особливості реформування аграрного виробництва країн СНД.

Тема 10. Основні тенденції розвитку аграрного виробництва у світі.

Продовольча проблема та перспективні напрями її вирішення. Глобалізація аграрного виробництва. Екологізація агробізнесу. Органічне агропромисловство.

4. Структура навчальної дисципліни

Структура навчальної дисципліни «Основи агробізнесу» враховує всі види аудиторних та позааудиторних навчальних робіт студента денної форми навчання. Заліковий кредит містить два змістових модулі, які складаються з п'яти навчальних тем кожен.

Таблиця 2

Структура навчальної дисципліни

Назви тем змістових модулів	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекцій	Практичні	СРС	Лекцій	Практичні	СРС
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
<i>Змістовий модуль 1. «Основні засади здійснення підприємницької діяльності в агросфері»</i>						
Тема 1. Агробізнес: суть, моделі та парадигми розвитку.	2	2	8	1	-	11
Тема 2. Організаційно-правові форми та умови функціонування структур агробізнесу.	2	2	8	1	-	11
Тема 3. Роль особистості в агробізнесі.	2	2	8	-	-	12

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Тема 4. Бізнес-планування в агропідприємстві.	2	2	8	1	2	9
Тема 5. Відкриття власної справи в аграрній сфері.	2	2	8	1	2	9
Разом по модулю 1	10	10	40	4	4	52
Змістовий модуль 2. «Особливості становлення та розвитку агробізнесу в світі»						
Тема 6. Агробізнес США, Канади та Японії.	2	-	4	1	-	5
Тема 7. Агробізнес ЄС.	2	-	4	1	-	5
Тема 8. Агробізнес в країнах, що розвиваються.	2	-	4	1	-	5
Тема 9. Агробізнес країн СНД.	2	-	4	-	-	6
Тема 10. Основні тенденції розвитку аграрного виробництва у світі.	2	-	4	1	-	5
Разом по модулю 2	10	-	20	4	-	26
Всього	20	10	60	8	4	78

5. Теми практичних занять

Таблиця 3

Назви тем, зміст і обсяг практичних занять

Практичні заняття	Назва тем та зміст практичних занять	Обсяг годин	
		Денна форма	Заочна форма
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	Розробка стилю та атрибутів агробізнесу	2	-
2	Оцінка здібностей до підприємництва	2	-
3	Складання бізнес-плану агропідприємства	2	2
4	Аналіз прибутковості аграрного виробництва	2	-
5	Проведення ділової гри "Успішний агробізнес"	2	2
	Всього	10	4

6. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота студента передбачає самостійне оволодіння навчальним матеріалом під керівництвом викладача у час, вільний від обов'язкових навчальних занять і містить в умовах застосування кредитно-трансферної системи організації навчального процесу наступні роботи - табл. 4.

Тематика самостійної роботи студентів денної форми навчання

№ з/п	Назва навчальної діяльності студента	Об'єм, год	
		Денна форма	Заочна форма
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	
1	Опрацювання лекційного матеріалу	40	52
2	Самопідготовка до практичних занять	10	26
3	Підготовка до контрольних заходів	10	10
	Всього	60	78

5. Методи навчання

При викладанні курсу використовуються такі методи активного навчання та технічні засоби навчання:

- супровід лекційних і практичних занять технічними засобами навчання;
- розв'язування конкретних технологічних, виробничих завдань, ситуацій і задач з використанням ПК;
- використання при оцінці знань тестових програм;
- використання друкованих роздаткових матеріалів та електронних презентацій;
- використання зразків виробничої документації, нормативних документів;
- складання графічних схем та їх візуалізація на ПК.

6. Методи контролю вивчення дисципліни

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовуються методи поточного контролю і оцінювання знань за тестовими програмами:

- поточне тестування за двома змістовними модулями;
- врахування додаткових видів роботи студента науково-дослідницького характеру в позанавчальний час.

7. Розподіл балів, що присвоюються студентам

Навчальна дисципліна передбачає 100-бальну шкалу оцінки навчальної діяльності

студента. Розподіл балів між змістовими модулями наведено в таблиці 5. Під час вивчення дисципліни студенти засвоюють два змістовні модуля, які оцінюються за окремими двома тестами.

Таблиця 5

Розподіл балів, що присвоюються студентам в 9-му семестрі

Змістовий модуль 1 (тест 1)					Змістовий модуль 2 (тест 2)					Сума
T-1	T-2	T-3	T-4	T-5	T-6	T-7	T-8	T-9	T-10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, семінарських, індивідуальних заняттях та консультаціях, результати самостійної роботи студентів) проводиться за такими критеріями:

Розрахункові завдання, задачі, (у % від кількості балів, виділених на завдання заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40 % – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60 % – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80 % – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Ситуаційні вправи, конкретні ситуації та інші завдання творчо-пошукового характеру (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

0 % – завдання не виконано;

40 % – завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;

60 % – завдання виконано повністю, висновки містять окремі недоліки, су-

Оцінювання студента не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;

80 % – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки не системного характеру;

100 % – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

За бажанням студенту надається можливість для одержання більш високої оцінки за шкалою ECTS виконати додаткові види роботи науково-дослідницького характеру у поза навчальний час і запропонувати їх для додаткового оцінювання і врахування одержаних балів у підсумковій оцінці:

- підготовка доповіді і виступ на науково-технічній конференції (10 балів);
- участь у виконанні НДДКР з оплатою праці (10 балів);
- підготовка реферату, аналітичного огляду або есе на тему, погоджену з викладачем (10 балів);
- публікація статті за тематикою дисципліни (до 10...20 балів);
- підготовка електронних версій баз даних, мультимедійних версій частин навчальної дисципліни тощо (5...20 балів);

Оцінка виставляється на основі шкали узгодження національної системи оцінювання знань студентів з рекомендаціями ECTS, яка приведена в табл. 6.

Таблиця 6

Шкала узгодження національної системи з ECTS

За національною шкалою	За шкалою ECTS
зараховано	90-100
зараховано	82-89
зараховано	74-81
зараховано	64-73
зараховано	60-63
не зараховано з можливістю повторного складання	35-59
не зараховано з обов'язковим повторним курсом	1-34

8. Рекомендована література

8.1. Базова

1. Семенов В.Ф., Сіваченко І.Ю., Федоряка В.П. Загальний курс агробізнесу: навчальний посібник. – К.: Знання, КОО, 2000. – 301 с.
2. Основи аграрного підприємництва / За ред. М.Й. Маліка. – К.: ІАЕ, 2000. – 582 с.
3. Підприємницька діяльність та агробізнес / За ред. М.М. Ільчука, Т.Д. Іщенко. – К.: Вища освіта, 2006. – 543 с.
4. Міжнародний агробізнес. Кредитно-модульний курс: навчальний посібник / За ред. Захарченка О. В. та Сотнікова Ю. М. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 284 с.
5. Международный агробизнес: учебное пособие. / Под ред. д.э.н., профессора, академика АЭН Украины Ю.Г. Козака. – К.: Центр учебной литературы, 2013. – 306 с.

8.2. Допоміжна

1. Cliff Ricketts, Nolan Omri Rawlins Introduction to Agribusiness. – New-York: Delmar/Thomson Learning, 2001. – 523 p.
2. Cliff Ricketts, Kristina G. Ricketts. Agribusiness Fundamentals and Applications. – New-York: Delmar Cengage Learning, 2008. – 512 p.
3. James G. Beierlein, Kenneth C. Schneeberger, Donald D. Osburn. Principles of Agribusiness Management. – Long Grove, Illinois: Waveland Press, Inc, 2014. – 378 p.
4. Freddie L. Barnard, Jay T. Akridge, Frank J. Dooley, Elizabeth Yeager, John C. Foltz. Agribusiness Management. – Taylor & Francis Group, 2016 – 484 p.

9. Інформаційні ресурси

1. Український агропортал "АГРОБИЗНЕС" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agrobiznes.com.ua/ru/>. – Назва з екрана.
2. Газета "Агробізнес Сьогодні" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agro-business.com.ua/>. – Назва з екрана.

3. Інформаційно-рекламний журнал "АГРОБІЗНЕС Україна" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.agrobusiness.com.ua/>. – Назва з екрана.

4. Національний агропортал "LATIFUNDIST.COM" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://latifundist.com/>. – Назва з екрана.

5. Асоціація "Український Клуб Аграрного Бізнесу " [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ucab.ua. – Назва з екрана.

Національний університет
водного господарства
та природокористування